บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ โทร.๐-๔๕๘๑-๔๖๔๒

ที่ กษ ๐๘๑๑.๑๑/๔๔๕ **วันที่** ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง รายงานสรุปผลการเข้าร่วมอบรมโครงการขับเคลื่อนโรงปุ๋ยอินทรีย์ – ชีวภาพ CEO กรมพัฒนาที่ดิน

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินศรีสะเกษ

ตามที่ ข้าพเจ้า นางสาวลำไพ สิงห์คูณ นักวิชาการเกษตรชำนาญการ ได้เข้าร่วมการอบรมโครงการขับเคลื่อนโรงปุ๋ยอินทรีย์ – ชีวภาพ CEO กรมพัฒนาที่ดิน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ณ โรงแรมขอนแก่นโฮเต็ล จังหวัดขอนแก่น ระหว่างวันที่ ๒๘ – ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ นั้น

สรุปเนื้อหาวิชา การอบรมดังนี้ ขนาดของโรงปุ๋ยเติมอากาศ ขนาดเล็ก บรรจุวัสดุได้ ประมาณ ๑๐ – ๒๐ ตัน สามรถผลิตปุ๋ยหมักได ๘ – ๑๖ ตัน/ครั้ง ขนาดกลาง บรรจุวัสดุได้ประมาณ ๕๐ – ๘๐ ตัน สามรถผลิตปุ๋ยหมักได ๔๐ – ๖๔ ตัน/ครั้ง ขนาดใหญ่ บรรจุวัสดุได้ประมาณ ๘๐ ตันขึ้นไป สามรถผลิตปุ๋ยหมักได ๖๔ ตัน/ครั้ง

สูตรปุ๋ยหมักเติมอากาศ

สูตรที่๑ มูลวัวแห้ง ๑ ส่วน ฟางข้าว ๒ ส่วน

สูตรสุราษฎร์๑ มูลไก่แห้ง ๓ ส่วน มูลวัวแห้ง ๓ ส่วน ทลายปาล์มบด ๑ ส่วน

สูตรสมุย ๑ มูลไก่ ๓ ส่วน มูลช้าง หรือกระบือ ๑ ส่วน ขุยมะพร้าว หรือใบมะพร้าวบด ๑ ส่วน

สูตรที่ ๕ มูลหมู ๓ ส่วน มูลวัว ๑ ส่วน เศษพืช ๑ ส่วน

สูตรที่ ๖ มูลไก่แกลบ ๒ ส่วน มูลวัว ๒ ส่วน เศษใบไม้แห้ง ๑ ส่วน

สูตรที่ ๗ มูลไก่แกลบ ๓ ส่วน มูลวัว ๓ ส่วน เปลือกถั่วเขียว ๑ ส่วน

สูตรที่ ๘ มูลไก่แกลบ ๒ ส่วน มูลวัว ๑ ส่วน เปลือกกาแฟ ๑ ส่วน

สูตรที่ ๙ มูลไก่แกลบ ๒ ส่วน มูลวัว ๑ ส่วน ฟางข้าว ๑ ส่วน

สูตรที่ ๑๐ มูลไก่แกลบ ๒ ส่วน มูลวัว ๑ ส่วน ทลายปาล์มบด ๑ ส่วน

สูตรที่ ๑๑ มูลไก่แกลบ ๒ ส่วน มูลวัว ๑ ส่วน เปลือกและซังข้าวโพด ๑ ส่วน

สูตรที่ ๑๒ มูลไก่แกลบ ๓ ส่วน มูลวัว ๓ ส่วน ซังข้าวโพด ๑ ส่วน

สูตรที่ ๑๓ มูลไก่แกลบ ๑ ส่วน มูลวัวนม ๑ ส่วน เปลือกมะพร้าวสับ ๑ ส่วน

ขั้นตอนการเตรียมวัสดุหมัก

ทำการผสมวัสดุทั้งหมดโดยปรับสัดส่วนให้มีสัดส่วนของคาร์บอนและไนโตรเจนใกล้เคียง ๓๐ ต่อ ๑ เพื่อให้มีสารอาหารเหมาะสมกับจุลินทรีย์ในกระบวนการหมักอย่างสมดุลไม่ทำให้เกิดการสูญเสียแอมโมเนียและก๊าซไข่เน่า ถ้ามีสัดส่วนของคาร์บอนและไนโตรเจน มากกว่า ๔๐ ต่อ ๑ จะส่งผลให้กระบวนการหมักเกิดขึ้นช้าเพราะมีปริมาณไนโตรเจนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของจุลินทรีย์ในการย่อยสลาย เมื่อผสมวัสดุอินทรีย์จนได้สัดส่วนที่เหมาะสมแล้วให้รดน้ำให้ชุ่มหรือประมาณ ๖๐ เปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนัก คลุกเคล้าให้ทั่วถึงกันแล้วย้ายลงบ่มในซองหมักให้อากาศด้วยพัดลมอัดอากาศ วันละ ๖ ครั้งๆ ละ ๑ ชั่วโมงพ่นน้ำบนกองปุ๋ยหากพบว่าวัสดุบนผิวกองปุ๋ยแห้ง เมื่อครบ ๖๐ วัน ย้ายมาไว้บนลานตากเพื่อลดความชื้นให้ต่ำกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ก็สามารถเริ่มใช้ในการผลิตพืชได้ หรืออาจใช้วิธีการทดสอบดรรชนีความงอกของเมล็ดก่อนนำไปใช้ก็จะทำให้มั่นใจมากขึ้นว่าจะไม่เป็นอันตรายต่อพืชที่เราปลูก

เหตุผลที่ต้องเป็นโรงปุ๋ยอินทรีย์ชุมชน เพราะเหตุผลต่างๆ เช่น เดินตามรอยเท้าพ่อ การพึ่งตนเอง พัฒนาความรู้ ภูมปัญญา (ผลิตปุ๋ย การจัดการ การพัฒนาการเกษตร) เกิดพลังกลุ่ม สร้างพลังชุมชนและเครือข่าย (ระหว่างกลุ่ม ระหว่างชุมชน ระหว่างโรงปุ๋ย ระหว่างภาคี) ลดต้นทุน ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ ฟื้นฟูรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นจุดเริ่มต้นในการคิดงานต่อ เกิดความภูมิใจ มั่นใจในตนเอง

<u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนโรงปุ๋ย</u>

ปัจจัยภายนอก

สภาพพื้นที่ ความต้องการของตลาด การส่งมอบ การสนับสนุนของกรมพัฒนาที่ดิน องค์กรท้องถิ่น หน่วยงานอื่นๆ การเมืองท้องถิ่น นโยบาย

ปัจจัยภายใน

หลักการแนวคิดในการดำเนินงานของโรงปุ๋ย คณะกรรมการ สมาชิก สถานที่ เครื่องจักร การบริหารจัดการ การผลิต การตลาด การกระจายผลประโยชน์ การสร้างเครือข่าย

การพัฒนาโรงปุ๋ย ๓ ขั้นตอน ทำด้วยความรอบรอบ ระมัดระวัง ประหยัดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่๑ ทำเองเลี้ยงตนเองก่อน (พึ่งตนเอง)

ขั้นที่๒ รวมกลุ่มทำวิสาหกิจช่วยเหลือกัน (พึ่งกันเอง)

ขั้นที่๓ ธุรกิจกับภายนอก สร้างเครือข่าย

<u>แนวทางการเสริมสร้างศักยภาพโรงปุ๋ยอินทรีย์</u>

ด้านการสร้างความรู้ เผยแพร่สมาชิก และสังคม

เป้าหมายสภาพที่อยากเห็น

ให้กระจายแก่ชุมชนและโรงเรียน จัดอบรมศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่าย ชุมชนมีสุขภาพดี ชุมชนทำเกษตรอินทรีย์

วิธีการดำเนินงาน

อบรม ประชาสัมพันธ์ หาผู้เข้าร่วม รับสมาชิก

บทบาทของโรงปุ๋ย

มีคณะกรรมการที่ชัดเจน มีสถานที่เหมาะสม เปิดรับสมัครผู้ที่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มโรงปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อซื้อปุ๋ยในราคาต้นทุน ผลิตปุ๋ยอย่างต่อเนื่องใช้วัตถุในท้องถิ่นของตนเอง

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร เกษตรจังหวัด ท้องที่ ท้องถิ่น โรงพยาบาล ในพื้นที่ สถาบันการศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(นางสาวลำไพ สิงห์คูณ)
นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

เรียน ผอ.สพด.สก.
- เพื่อโปรดพิจารณา เห็นควร
นำเรียน สพข.๔ ต่อไป
๒๐ ก.พ.๖๕

- รับทราบ
- เห็นควรดำเนินการตามเสนอ
๒๐ กพ ๖๕